

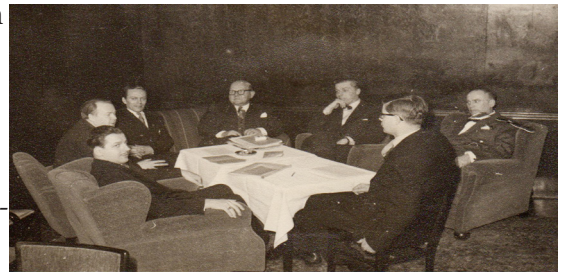
Rakkaudesta elokuvaan 60 vuotta

Kaitakuvaajien liitto, myöhemmin Filmi- ja videokuvaajien liitto perustettiin v. 1955. Kari Uusitalon kirjassa ”Rakkaudesta elävään kuvaan” kerrotaan yhdistyksen perustamisesta, toiminnasta ja saavutuksista neljän ensimmäisen vuosikymmenen ajalta. Tämän ajanjakson voimahahmoja olivat Yrjö Rannikko perustamisvaiheessa ja Heikki Kalima myöhemmin. Merkittäviä elokuvantekijöitä ko. aikana olivat Heikki Kaliman lisäksi mm. Ilmo Launis. Tässä esityksessä kerrotaan liiton kahden viime vuosikymmenen toiminnasta eli v:sta 1995 lähtien.

Liiton varhaisempien vuosien kohokohta oli Turussa 1979 järjestetty Unica festivaali, johon kokoontui suuri määrä elokuvien harrastajia eri puolilta maailmaa. Tässä festivaalissa Heikki Kalima sai kultamitalin elokuvallaan 'Kiltin pojan portaat'. Ensimmäisinä vuosikymmeninä kuvattiin lähinnä 2x8, super-8 tai 16 mm filmeille. Viimeisinä vuosina lisänä oli myös VHS tallennusmedia. Siitä piti tulla merkittävä vaihtoehto elokuvan tekijöille, mutta suosio jäi väliaikaiseksi. Digitaalinen video syrjäytti VHS:n vuosituhannen vaihteessa. Tietolähteinä tuoreemmista vaiheista on tässä esityksessä käytetty Filmaajalehtiä ja toimintakertomuksia vv. 1995-2014.

Kilpailuja ja uutta tekniikkaa

Liiton puheenjohtajana v.1987 lähtien toimi lappeenrantalainen Tula Turtia. Jäsenyhdistyksiä 1995 oli 25 kpl, joissa jäseniä 678 kpl, Helsinki suurin. SM-kilpailut 1995 järjestettiin Lahdessa ja 1996 Kouvolassa. Muita tapahtumia olivat mm. Anjalankosken kilpailu, perhe-elokuvakilpailu Kouvolassa, lasten animaatioita Turussa, meriaiheinen kilpailu Raumalla sekä musiikkivideofestivaali Oulussa. Myös opetukseen panostettiin. Filmaaja-lehdessä oli Kari Leponiemen opetussarja videokuvauksen perusteista, Kotkassa järjestettiin dokumenttielokuvaseminaari sekä Veikko Aaltonen esitelmöi Kouvolassa aiheesta 'käsikirjoittamiseen pitää panostaa'. Timo Aunio piti Turussa ansiokkaan videoleirin nuorille. Filmaajalehdessä esiteltiin sen ajan uutta elokuvatekniikkaa mm. Panasonicin uusi videoeditointi järjestelmä, Sharpin videoprojektori sekä Fastin Movie achine, joka oli jonkinlainen Pinnaclen esiversio. Tähän ajanjaksoon liittyy myös kahden merkittävän harraste-elokuvamiehen Ilmo Launin ja Igor Ahvenlahden poismeno. Kaiken kaikkiaan elokuvaharrastus oli melko aktiivista. Kaikenlainen kuvatulva ei vielä silloin päässyt häiritsemään. Opetusministeriön tuki mahdollisti monenlaisten tapahtumien järjestämisen. Filmaaja-lehti ilmestyi säännöllisesti. Muutamia kritiikin poikasia alkoi esiintyä. Jäsenmäärä alkoi pienentyä, aktiivijäsenet vanhenivat eikä uusia nuoria harrastailmaantunut. Tätä aikaa leimasivat myös muutamat henkilöt, joilla ei ollut muuta tehtävää kuin arvostella liiton toimintaa

Perustamiskokous

Unica 1999 Lappeenrannassa – murros harrastuksessa

Unica 1999 Lappeenrannassa oli puheenjohtaja Tula Turtian mestarinäytös. Järjestelyjä varten oli perustettu toimikunta, jota Tula Turtia johti. Hän oli saanut tilaisuuden järjestämiseen Opetusministeriöltä 40 000 mk, Valtion taidetoimikunnalta 20 000 mk, Etelä-Karjalan liitolta 20 000 mk, Imatran kaupungilta 11 000 mk, Lappeenrannan kaupungilta 75 145 mk ja Kaakkois-Suomen taidetoimikunnalta 6 500 mk. Lisäksi Lappeenrannan kaupunki avusti erilaisilla painotuotteilla ja vieraanvaraisuuksilla. Varoja kerättiin myös omatoimisella varainhankinnalla. Koko viikon festivaalitapahtumat sujuivat hyvin sekä järjestelyiltään että taloudellisesti, mutta festivaalin loppujuhlan budjetti ei ollut kunnossa ja se tuotti taloudellisen katastrofin. Tästä juhlasta jäänyt velka sotki liiton toiminnan moniksi vuosiksi eteenpäin. Filmaaja-lehden päätoimittaja Heidi Lind ja sihteeri Marja-Liisa Muhli sekä koko hallitus joutuivat hoitamaan tehtäviä talkoovoimin.

Laiteopastusta

Ilmo Launis ja kamera

ja

Tula Turtia joutui eroamaan puheenjohtajan tehtävästä ja tilalle tuli Heidi Lind. Erosta suuttuneena Tula Turtia ei palauttanut liiton erilaisiin suunnittelu- ja konttoritehtäviin hankittuja laitteita kuten tietokonetta, faxia ym. apuvälineitä, eikä niitä saatu koskaan takaisin, vaikka asiaa käsiteltiin Lappeenrannan raastuvanoikeudessa. Tämä sotku vaikeutti muutakin toimintaa; jäsenyhdistyksiä ja jäseniä erosi liitosta. Velkavankeus ja jäsenkato varjostivat uuden puheenjohtajan Heidi Lindin koko kautta. Filmaaja ei ilmestynyt säännöllisesti. Vasta seuraavan puheenjohtajan Lauri Hirvosen kaudella taloudelliset asiat saatiin jotenkin järjestykseen. Hänen kaudellaan muutamia entisiä jäsenyhdistyksiä palasi takaisin liiton jäsenyyteen. Jäsenyhdistysten lukumäärä kertoo myös vuosituhannen vaihteen murroksesta. Jäsenyhdistyksiä oli vuonna 1995 24 kpl, 1996 21 kpl, 1999 16 kpl, 2000 9 kpl ja 2002 9 kpl. Tällä hetkellä jäsenyhdistyksiä on 13 kpl.

Uuden alku

Lauri Hirvosen puheenjohtajakaudella saatiin erilaisten selvitysten jälkeen kokonaiskuva siitä, missä mennään eli mikä on liiton jäsentilanne, velkatilanne ym. Taloustilanne pakotti etsimään uusia vaihtoehtoja Filmaajalehden julkaisemiselle. Aluksi liiton tiedottamista hoidettiin DV- Videolehden kautta. Kun kyseinen lehti lopetettiin pian ilmestymisen, turvauduttiin Kameralehden palveluun eli Filmaajasivut ilmestyivät lehden sisällä. Ennen pitkää huomattiin, että tästäkin vaihtoehdosta oli pakko luopua liian kalliina. Liitto perusti web-sivut, jossa kerrottiin tapahtumista. Sivut ovat myös kaikkien jäsenyhdistysten käytettävissä omissa ilmoitteluissaan. Lisäksi elvytettiin vanha Filmaaja-lehti, joka tehdään nyt itse. Lehti postitetaan vain kaikille tuki- ja suorajäsenille, yhdistysten puheenjohtajille ja muutamille tärkeille vaikuttajille. Lehti on kuitenkin kaikkien katsottavissa web-sivuilla. Nykytekniikka on mahdollistanut tarvittavan informaation levittämisen nopeasti. Lauri Hirvosen ansioksi on luettava liiton toiminnan jatkuminen. Mitään uusia avauksia ei tehty. Myöskään seuraava puheenjohtaja Paavo Tammi ei tehnyt esityksiä liiton toiminnan kehittämiseksi. Toiminnan jatkuminen ja uudistaminen on laskettava sitä vastoin toimeliaan lahtelaisen varapuheenjohtajan Keijo Skipparin ansioksi.

Tämänhetkinen toiminta

Itse tulini liiton puheenjohtajaksi Kirkkonummella 2010 pidetyssä vuosikokouksessa. Rahastonhoitajaksi ja kirjanpitäjäksi olin tullut jo aikaisemmin. Ohjeena minulla on, että toiminta ja talous pitää olla koko ajan tasapainossa. Opetusministeriön muuttunut avustuskäytäntö aiheutti sen, että emme saa sieltä ns. yleisavustusta. Vain kohdeavustusta hyvin perusteltuun hankkeeseen olisi mahdollista saada. SM-kisat järjestetään keväisin huhtikuussa vuosikokouksen yhteydessä, Filmaaja-lehti ilmestyy kolme kertaa vuodessa tammikuussa, toukokuussa ja lokakuussa. Hallituksen kokoukset pidetään sähköpostien avulla. Syksyllä järjestetään koko jäsenistölle tarkoitettu koulutustilaisuus jostakin ajankohtaisesta elokuvaukseen liittyvästä aiheesta. Liitto on edelleen Unican jäsen. Lähetämme SM-kilpailun perusteella parhaimmat elokuvat Unica-festivaaliin. Itse olen ollut mukana yhdeksän kertaa Unica-festivaaleissa edustamassa liittoa. Unica-festivaalit ovat olleet parasta antia, mitä harraste-elokuvaus yhdistystoiminnan muodossa on niihin osallistuneille antanut. Osallistuminen viime vuosina on ollut kuitenkin hiipumaan päin. Liiton säännöt uudistettiin 2010-luvulla. Pääpaino uudistuksessa oli hallinnon keventäminen ja nykytekniikan hyödyntäminen. Voimassa olevat säännöt ovat nähtävissä liiton web-sivuilla.

Suomen kaitaelokuvaajien liitto / Filmi- ja
videokuvaajien liitto r.y

Puheenjohtajat

1955 - 1961	Yrjö Rannikko	7 vuotta
1962 - 1963	Helge Teuri	2 vuotta
1964 - 1967	Heikki Kalima	4 vuotta
1968 - 1969	Tuure A. Korhonen	2 vuotta
1970	Kaarlo Heliö	1 vuosi
1971 - 1972	Heikki Kilpeläinen	2 vuotta
1973 - 1986	Heikki Kalima	13 vuotta
1987 - 1999	Tula Turtia	13 vuotta
2000 - 2003	Heidi Lind	4 vuotta
2004 - 2006	Lauri Hirvonen	3 vuotta
2007 - 2009	Paavo Tammi	3 vuotta
2010 - 2020	Pentti Kemppinen	11 vuotta

Suomen kaitaelokuvaajien liitto / Filmi- ja videoku-
vaajien liitto r.y

Sihteerit

1955	P. J. Voipio
1956	P. J. Voipio
1957	P. J. Voipio
1958	P. J. Voipio, Kai R. Lehtonen
1959	Kai R. Lehtonen
1960	Kai R. Lehtonen, Kaarlo Heliö
1961	Kaarlo Heliö
1962	Maire Spiik
1963	Maire Spiik
1964	Tuomo Väänänen
1965	Tuomo Väänänen
1966	Tuomo Väänänen
1967	Tuomo Väänänen
1968	Tuomo Väänänen, Veikko Männistö
1969	Veikko Männistö
1970	Veikko Männistö
1971	Risto Meriluoto
1972	Risto Meriluoto
1973	Eeva Männistö
1974	Eeva Männistö
1975	Eeva Männistö
1976	Eeva Männistö
1977	Maarit Hohtokari
1978	Maarit Hohtokari
1979	Maarit Hohtokari
1980	Maarit Hohtokari
1981	Maarit Hohtokari
1982	Kari Hiltunen
1983	Kari Hiltunen
1984	Eeva Silander
1985	Eeva Silander
1986	Eeva Silander
1987	Eeva Silander
1988	Eeva Silander
1989	Eeva Silander
1990	Eeva Silander
1991	Jan Torvalds, Satu Vaverka
1992	Jan Torvalds, Satu Vaverka
1993	Airi Somerkoski
1994	Airi Somerkoski
1995	Airi Somerkoski
1996	Airi Somerkoski
1997	Satu Lavonen, Marja-Liisa Muhli
1998	Marja-Liisa Muhli
1999	Marja-Liisa Muhli
2000	Marja-Liisa Muhli
2001	Marja-Liisa Muhli
2002	Marja-Liisa Muhli
2003-	ei virallista sihteeriä

Unica-mitalin saajat:

1994 Kari Uusitalo
1995 -
1996 Heikki Jokiniemi
1997 Suomen Elokuva-arkisto
1998 Lappeenrannan kaupunki
(Markku Andersson)
1999 -
2000 Mauri Lindfors
2001 Kauko Vilkkö
2002 -
2003 Juhani Jokihalme
2004 Heidi Lind
2005 Risto Koivistoinen
2006 Lauri Hirvonen
2007 Keijo Skippari
2008 Pentti Kemppinen
2009 Sirkku Dölle
2010 Ulla-Maija Lilja
2011 Toivo Pitkä
2012 Kyösti Tolppanen
2013 Kaarlo Lindroth
2014 Kari Nuolinko
2015 Aatos Suomalampi
2016 Markku Hietapakka
2017 Hamid Al-Sammarraee
2018 Heikki Mäntylä
2019 Tauno Lakkala

Unica mitalistit:

1994 Tsekki -
1995 Ranska -
1996 Hollanti -
1997 Puola -
1998 Itävalta - ei
1999 Suomi – Lappeenranta, Diplomi Juha Taskinen – Saimaan
toivo
2000 Hollanti, Diplomi Hannu Nieminen – Maan alta
2001 Tallinna Pronssi, Marko Mäkilaakso – Sotilas
Hopea, Sari Antikainen – Viimeinen pääsiäinen
2002 Luxemburg -
2003 Puola -
2004 Saksa -
2005 Belgia, Pronssi Heikki Jokiniemi – Guksi
Pronssi Sakari Luhtala – Työpäivä
2006 Korea, Pronssi Arttu Haglund - Pian on aamu
2007 Slovakia -
2008 Tunisia, Hopea Ismo Kiesiläinen – Normaaliperusviiva
2009 Puola, Pronssi Sakari Mäkelä – Niin myötä- kuin vasta-
mäessä
2010 Sveitsi, Pronssi Sakari Mäkelä – Käpy
2011 Luxemburg, Pronssi Ismo Kiesiläinen – Seikkailu
Pronssi Jesse Jokela – Place to stay
2012 Bulgaria, Diplomi Ismo Kiesiläinen – The boy with the
eternal Truths
2013 Itävalta, Diplomi Markku Hietapakka – Kuollut mies
2014 Slovakia, Diplomi Seija Mannila – Aktivist
Diplomi Hamid Al-sammarraee - Stonepad
Diplomi Tero Saikkonen & Gretta Sammalniemi - Aamunsa-
rastus
2015 Pietari, Hopea Marko Pekkanen – Perheenjakaja
Diplomi Heikki Jokiniemi – Sähkölintupuisto
Diplomi Sakari Mäkelä – End of an Era
Diplomi Mitri Häkkinen – Onkijan aika
2016 Suceava, Kulta Keijo Skippari – Rintamalotta
2017 Dortmund, Diplomi Petri Suominen – Nuuksio
2018 Blansko, Aliisa Rantanen – Serenity
2019 Zeist, Ismo Kiesiläinen – Punainen muovipussi